

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.004.10.2021

Pani
Julia Horodecka
Kierująca Zagranicznym Biurem Handlowym
Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu SA
w Nur-Sułtan

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/016 – Promocja gospodarcza Polski

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zagraniczne Biuro Handlowe Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu SA ¹ ul. Syganak 25, CB „Ansar”, biuro 1205, 010000 Nur-Sułtan, Republika Kazachstanu
Kierownik jednostki kontrolowanej	Julia Horodecka – Kierująca ZBH od 1 listopada 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja systemu promocji polskiej gospodarki 2. Realizacja działań z zakresu promocji polskiej gospodarki
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. z wykorzystaniem dowodów wykraczających poza ten okres, mających istotne znaczenie dla kontrolowanej działalności
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Lidia Różycka, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KGP/62/2021 z dnia 10 sierpnia 2021 r. (akta kontroli str. 1-2, 9-10, 84-96)

¹ Dalej: ZBH lub Biuro.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Zagranicznego Biura Handlowego Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu SA w Kazachstanie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

ZBH w Nur-Sułtan rozpoczęło działalność w dniu 28 stycznia 2018 r.. Biuro posiadało zaplecze organizacyjne i kadrowe.

ZBH zrealizowało wszystkie zaplanowane na lata 2018-2021 (I półrocze) zadania z wyjątkiem przedsięwzięć, które nie odbyły się z powodu pandemii COVID-19 lub nie uzyskały akceptacji Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu SA⁴. W okresie 2018-2021 (I półrocze) Biuro wzięło udział w 26 przedsięwzięciach promocyjnych oraz w 103 spotkaniach (np. w formule B2B) i konferencjach. ZBH prawidłowo pod względem merytorycznym i finansowym rozliczało środki otrzymane na wykonanie zadań. NIK zwraca uwagę, że ich cele i mierniki były określone na poziomie PAIH i sieci ZBH. W ZBH nie stworzono narzędzi do oceny uzyskanych rezultatów i korzyści realizowanych działań (jaki miały wpływ na realizację celów polskiej dyplomacji w zakresie promocji gospodarki). Biuro powinno więc podjąć działania zmierzające do określenia celów oraz wypracowania wskaźników rezultatu i oddziaływania, które pozwolą sprawdzać, czy podejmowane działania promocyjne są skuteczne. Zadania realizowane przez Biuro były finansowane z dotacji celowych udzielanych PAIH przez ministra właściwego do spraw gospodarki, przy czym jedno zrealizowane w 2018 r. sfinansowano ze środków sponsora⁵. Łączna kwota wydatków na działalność promocyjną w latach 2018-2021 (I półrocze) wyniosła 317,5 tys. zł.

NIK zauważa, że dopiero od dnia 1 lipca 2019 r., po zawarciu umów o pracę zgodnie z prawem lokalnym dwóch pracowników zostało zgłoszonych do ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego (umowy o pracę zostały zawarte z Prezesem PAIH). W konsekwencji pracownicy, odpowiednio w okresach od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. oraz od dnia 15 października 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. nie byli objęci ubezpieczeniem z winy PAIH. Od dnia 1 lipca 2019 r. składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne są odprowadzane za wszystkich pracowników ZBH.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

1. Organizacja systemu promocji polskiej gospodarki

Opis stanu faktycznego

Zarząd PAIH w dniu 13 lipca 2017 r. podjął Uchwałę nr 172/VI/2017 w sprawie: *skierowania do Rady Nadzorczej PAIH wniosku o wyrażenie zgody na utworzenie oddziałów zagranicznych Spółki w dziewięciu lokalizacjach*, w tym w Astanie

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: PAIH.

⁵ Umowa z dnia 4 czerwca 2018 r. zawarta między przez PAIH a sponsorem na kwotę [...] dotycząca promowania sponsora.

W nawiasie kwadratowym wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1913, ze zm.). Wyłączenia dokonano przez NIK w interesie PAIH.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

(Kazachstan). Rada Nadzorcza PAIH w dniu 25 lipca 2017 r. wyraziła zgodę⁷ na utworzenie zagranicznego biura handlowego PAIH w Astanie. W konsekwencji Zarząd w dniu 24 listopada 2017 r. postanowił utworzyć⁸ ZBH w Kazachstanie, a także zatwierdzić jego Regulamin Organizacyjny, wyznaczyć podmiot upoważniony do dokonania czynności rejestracyjnych oraz wyznaczyć kierownika oddziału.

Zarząd w uzasadnieniu do wniosku o powołanie oddziału w Astanie wskazywał, że utworzenie kolejnych oddziałów Spółki będzie stanowiło następny etap realizacji celów i założeń strategii rozwoju polskiego eksportu i polskich inwestycji zagranicznych zawartej w *Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju*⁹. Ponadto podniesiono, że oddziały zagraniczne PAIH realizować będą działania ujęte w Programie ekspansji międzynarodowej polskich przedsiębiorstw – Inicjatywa 2. Będą one działać w obszarze promocji polskiej gospodarki i rozwoju eksportu, wsparcia ekspansji zagranicznej polskich przedsiębiorstw oraz pozyskiwania wysokiej jakości inwestycji zagranicznych do Polski.

Obszar działania ZBH w Nur-Sułtanie¹⁰ obejmuje wszystkie regiony Kazachstanu.

Zadania ZBH nie zostały formalnie określone. Kierownik Biura wyjaśniła, że do zadań ZBH należały¹¹:

1. Projekty ekspansji – konsulting eksportowy, który realizuje m.in. poprzez:
 - analizę potencjału eksportowego;
 - przygotowanie pakietów informacyjnych (analizy, raporty branżowe, poradniki);
 - opracowanie strategii ekspansji na rynku kazachstańskim oraz list partnerów biznesowych;
 - weryfikację partnerów biznesowych;
 - organizację spotkań B2B, misji gospodarczych i szkoleń dla polskich przedsiębiorstw;
 - wsparcie w dopełnianiu formalności administracyjno-prawnych;
 - wsparcie w nawiązaniu kontaktów biznesowych z lokalnymi przedstawicielami handlowymi, dystrybutorami i partnerami strategicznymi;
 - udział w imprezach wystawienniczych;
 - dostęp do baz danych, wydarzeń i usług (kancelarie prawne, biura rachunkowe, firmy logistyczne i inne), lokalnych instytucji wsparcia biznesu (akceleratorów, funduszy, instytucji publicznych i innych);
 - możliwość korzystania z powierzchni biurowej (3 miesiące), w tym 6 miejsc pracy dla polskich przedsiębiorców w ramach projektów ekspansji i inwestycyjnych.
2. Projekty inwestycyjne – konsulting inwestycyjny, realizowany w szczególności poprzez:
 - przygotowanie pakietów informacyjnych;
 - opracowanie informacji o zachętach inwestycyjnych;
 - przygotowanie ofert nieruchomości inwestycyjnych;

⁷ Uchwała nr 27/VI/2017 Rady Nadzorczej PAIH z siedzibą w Warszawie w sprawie: *wyrażenia zgody na utworzenie zagranicznych biur handlowych Spółki w dwunastu kolejnych lokalizacjach- Wiedeń (Austria), Algier (Algieria), Dubaj (Zjednoczone Emiraty Arabskie), Astana (Kazachstan), Dżakarta (Indonezja), Tel Awiw (Izrael), Buenos Aires (Argentyna), Mumbaj (Indie), Amsterdam (Holandia), Paryż (Francja), Waszyngton i Los Angeles (USA)*

⁸ Postanowienie o utworzeniu ZBH w Kazachstanie dokonano z notarialnym poświadczeniem podpisów (Rep. A nr 18366).

⁹ Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – M.P. 2017 poz. 260.

¹⁰ Poprzednia nazwa Astana. Nazwę miasta zmieniono w 2019 r.

¹¹ Pismo z dnia 24 sierpnia 2021 r. oraz strona PAIH <https://www.paih.gov.pl/oferta/eksport/>.

- konsulting lokalizacyjny.
3. Partnerstwo – współpraca z miejscowymi instytucjami sektora publicznego, państwowego i lokalnymi partnerami, w tym oddziałami regionalnymi instytucji, urzędami miast i regionów.

W okresie objętym kontrolą ZBH nie posiadało żadnych uregulowań prawnych dotyczących współpracy z ministrem właściwym do spraw gospodarki. Natomiast zakres i tryb współpracy z Ambasadą RP w Kazachstanie regulowało *Porozumienie z dnia 8 października 2020 r. między Ministerstwem Spraw Zagranicznych a PAIH w sprawie współpracy w realizacji zadań z zakresu promocji polskiej gospodarki za granicą.*

ZBH posiada dokumenty potwierdzające dopełnienie wszystkich obowiązków związanych z utworzeniem i działaniem wynikających z prawa miejscowego. ZBH działa w oparciu o Regulamin Organizacyjny ZBH w Kazachstanie z dnia 25 stycznia 2018 r. Zakresy obowiązków przyjęte przez pracowników są odzwierciedleniem zadań ZBH.

ZBH w dniu 20 marca 2018 r. pozyskało siedzibę podpisując umowę najmu zawartą zgodnie z prawem lokalnym. Kierownik Biura wyjaśniła¹², że ZBH otrzymało wsparcie ze strony PAIH w zakresie wyboru odpowiedniej oferty najmu powierzchni biurowej, ustalenia warunków umowy najmu oraz konsultowania odnośnie aranżacji biura. PAIH przydzielił także środki na zakup wyposażenia biura (meble, sprzęt). Na wyposażenie biura wydatkowano kwotę 111,5 tys. zł. W okresie poprzedzającym najem biura pracownicy ZBH wykonywali pracę w formule zdalnej na terenie Kazachstanu, między innymi z wykorzystaniem prywatnych telefonów komórkowych.

W okresie objętym kontrolą w Biurze pracowały trzy osoby na stanowiskach:

- Kierownik ZBH, zatrudniony od 1 listopada 2017 r. do 31 października 2020 r. na podstawie umowy o pracę zawartej zgodnie z prawem polskim oraz od 1 listopada 2020 r. na czas nieokreślony na podstawie umowy o pracę zawartej zgodnie z prawem lokalnym;
- Business Development Manager (BDM), zatrudniony od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. na podstawie umowy o pracę zgodnie z prawem polskim, a od 1 lipca 2019 r. zgodnie z prawem lokalnym (obecnie na czas nieokreślony);
- Ekspert (osoba kontaktowa w Ałmaty), zatrudniony od 15 października 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. na podstawie umowy o pracę zgodnie z prawem polskim, a od 1 lipca 2019 r. zgodnie z prawem lokalnym (obecnie na czas nieokreślony).

Każdy pracownik posiadał zakres obowiązków zgodny ze stanowiskiem, który podpisywał przy zawarciu umowy o pracę. Zdaniem Kierownika Biura¹³ liczba pracowników jest pochodną możliwości finansowych PAIH i zależy od wysokości dotacji celowej udzielonej przez ministra właściwego do spraw gospodarki. Kierownik wyjaśniła¹⁴, że w ZBH w Nur-Sułtan jest przestrzeń i uzasadnienie do tego, aby zwiększyć obsadę biura, co wprost przełożyłoby się na wzmocnienie działań promocyjno-informacyjnych oraz zwiększenie możliwości wspierania polskich firm na tym perspektywnym rynku.

Kontrola dokumentów wykazała, że nie odprowadzono składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne do kazachskiego systemu ubezpieczeń za obcokrajowców-

¹² Pismo z dnia 24 sierpnia 2021 r.

¹³ Pismo z dnia 24 sierpnia 2021 r.

¹⁴ Pismo z dnia 24 sierpnia 2021 r.

pracowników ZBH, z którymi umowy o pracę zawarł Prezes Zarządu PAIH, w okresach:

- kierownik Biura za miesiące: listopad i grudzień 2017 r.,
- BDM od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.,
- Ekspert od dnia 15 października 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.

Kierownik ZBH wyjaśniła¹⁵, że Biuro uzyskało i posiada pełną zdolność operacyjną od momentu zatrudnienia kierownika i zarejestrowania swojej działalności w Kazachstanie. W ZBH prowadzona¹⁶ była rachunkowość lokalna¹⁷ (usługi księgowe i kadrowe) przez miejscowe biuro księgowe (zgodnie z miejscowym prawem). Biuro księgowe dokonywało: wypłaty wynagrodzenia pracownikom, opłat za internet i telefon stacjonarny oraz abonament komórkowy, obowiązkowe ubezpieczenie wypadkowe pracowników podczas wykonywania obowiązków służbowych, za zakupy materiałów biurowych i spożywczych. Wyżej wymienione wydatki dokonywane były z lokalnego rachunku bankowego ZBH. PAIH zasilala rachunek bankowy ZBH w lokalnym banku. Pozostałe wydatki opłacane były bezpośrednio przez PAIH. ZBH posiadało dwa rachunki bankowe w walutach: tenge (KZT) oraz euro (EUR). Kierownik Biura wyjaśniła¹⁸, że Biuro nie posiada rezerwy kasowej na lokalnych rachunkach bankowych. Ponadto wskazała¹⁹, że konto bankowe w lokalnym banku pozwala na terminową opłatę obowiązkowych składek pracowniczych, wypłatę wynagrodzenia zgodnie z miejscowym ustawodawstwem oraz zakup produktów i artykułów niezbędnych do funkcjonowania biura, opłatę abonamentów komórkowych i internetu. W ZBH w kontrolowanym okresie nie wystąpiły problemy dotyczące braku siedziby, niedostatecznej obsady oraz częstej rotacji pracowników.

W latach 2018-2021 ZBH nie sporządzało rocznych planów wydatków ani sprawozdań z wykonania planu wydatków. ZBH nie posiada budżetu rocznego, którym operuje. Środki na działania ZBH otrzymuje zgodnie z bieżącym zapotrzebowaniem, które zgłaszane jest do PAIH i po jego zaakceptowaniu jest przekazywane na konto ZBH. Biuro dysponuje środkami przypisanymi do określonego działania i zatwierdzonymi do wydatkowania przez PAIH.

W roku 2018 wydatki ZBH wyniosły 1 016,2 tys. zł (wobec szacunkowego planu 2 340,8 tys. zł), w 2019 r. 799,1 tys. zł (szacunkowy plan 2 360,2 tys. zł), w 2020 r. 763,1 tys. zł (szacunkowy plan 1 137,9 tys. zł) i w I kwartale 2021 r. 349,0 tys. zł (szacunkowy plan roczny 922,6 tys. zł).

Wydatki ZBH na działania promocyjne wyniosły w 2018 r. 194,7 tys. zł (ok. 19,2% całości zrealizowanych wydatków), w 2019 r. 109,2 tys. zł (13,7%), w 2020 r. 5,9 tys. zł (0,8%) i w I połowie 2021 r. 7,7 tys. zł (2,2 %). Biuro każdorazowo występowało do PAIH z wnioskiem o sfinansowanie wybranych przedsięwzięć lub wniosków delegacyjnych.

¹⁵ Pismo z dnia 24 sierpnia 2021 r.

¹⁶ Umowy na świadczenie usług księgowych z dnia 1 marca 2018 r., z dnia 1 marca 2019 r. oraz aneks z dnia 1 marca 2020 r. i z dnia 26 lutego 2021 r.

¹⁷ Biuro: prowadziło księgi rachunkowe zgodnie z lokalnym ustawodawstwem, sporządzało sprawozdawczość podatkową, sporządzało zestawienie danych dot. wszystkich kwot podatkowych oraz obowiązkowych opłat należących do rozliczania oddziału zgodnie z ustawodawstwem, przygotowywało i składało obowiązkowe sprawozdania statystyczne do odpowiedniego organu, przygotowywało informacje o złożonych raportach i sprawozdaniach oraz na temat komunikowania z pełnomocnymi organami w imieniu oddziału.

¹⁸ Pismo z dnia 6 września 2021 r.

¹⁹ Pismo z dnia 24 sierpnia 2021 r.

Podstawowe koszty utrzymania ZBH w ujęciu miesięcznym²⁰ wynosiły ok. 10,5 tys. zł, na co składały się: czynsz²¹ ok. 7,5 tys. zł, usługa kadrowo-księgową ok. 1,9 tys. zł, prowizje i opłaty bankowe 0,2 tys. zł, telefon stacjonarny i internet ok 0,4 tys. zł, trzy abonamenty służbowych telefonów komórkowych ok. 0,5 tys. zł. Inne wydatki poniesione w I półroczu 2021 r. to: usługi pocztowe i kurierskie 1,1 tys. zł, usługi prawne 5,5 tys. zł i usługi tłumaczenia 2,4 tys. zł. Koszty wynagrodzeń²² trzech pracowników w czerwcu 2021 r. wyniosły 44,9 tys. zł.

Staraniem kierownika biura uległy obniżeniu koszty najmu biura z 10,1 tys. zł miesięcznie w 2018 r. do 7,5 tys. zł miesięcznie w 2021 r. (od czerwca 7,9 tys. zł). Podpisanie umowy na usługi kadrowo-księgowe oraz najem biura były poprzedzone zebraniem ofert. Przed realizacją przedsięwzięć Biuro zbierało alternatywne propozycje, tak by wybrać najkorzystniejszą.

Kierownik Biura wyjaśniła²³, że dokumenty opłacane z lokalnych rachunków bankowych, ze stosownym opisem, były przekazywane na bieżąco na specjalnie utworzoną do takich celów skrzynkę e-mailową w PAIH. Każdego miesiąca ZBH przekazuje do centrali miesięczne wyciągi bankowe wraz ze stosownym opisem i tłumaczeniem na język polski. Departament Finansów w PAIH każdorazowo sprawdza czy otrzymane faktury zgadzają się z otrzymanymi wyciągami. Nie są tworzone oddzielne sprawozdania dla tych wydatków.

Kontrola celowa wszystkich dokumentów księgowych (faktur, potwierdzeń dokonanych przelewów lub płatności kartą służbową oraz wniosków o wypłatę) za wybrane w sposób celowy przedsięwzięcia (dziewięć) nie wykazała nieprawidłowości. ZBH nie prowadziło kasy gotówkowej. Stan środków Biura na poszczególnych rachunkach bankowych w Kazachstanie na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosił 3 622,03 EUR i 65 207,73 KZT, na 31 grudnia 2019 r. 114 099,03 EUR i 8 691,86 KZT, na 31 grudnia 2020 r. 13 729,03 EUR i 2 150,35 KZT i na 30 czerwca 2021 r. 13 559,03 EUR i 232 904,72 KZT.

(akta kontroli str. 2-23, 72, 74, 84-96)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację działań z zakresu organizacji Biura. ZBH dopełnił wszystkich formalności niezbędnych do jego uruchomienia i funkcjonowania. Posiadał zaplecze organizacyjne i kadrowe odpowiednie do zakresu zleconych mu zadań. Nie stwierdzono nieprawidłowości w dokonywaniu wydatków. NIK zauważa jednak, że brak odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za obcokrajowców zatrudnionych w ZBH oraz uregulowanie tej kwestii dopiero w połowie 2019 r. świadczy o nierzetelnym przygotowaniu przez PAIH uruchomienia Biura.

2. Realizacja działań z zakresu promocji polskiej gospodarki

Opis stanu
faktycznego

ZBH, co roku w okresie objętym kontrolą przygotowywało i na bieżąco ustalało z PAIH plan działalności promocyjnej (z uwzględnieniem sytuacji rynkowej i możliwości budżetowych²⁴). Podlegał on akceptacji przez PAIH.

²⁰ Średnia za I półrocze 2021 r.

²¹ Opłaty za prąd, wodę, ścieki i śmieci są wliczone w czynsz z tytułu najmu biura.

²² W tym czynsz za mieszkanie dla kierownika ZBH 4,5 tys. zł.

²³ Pismo z dnia 6 września 2021 r.

²⁴ Wyjaśnienia Kierownik ZBH – pismo z dnia 24 sierpnia 2021 r.

Kierownik ZBH wyjaśniła²⁵, że w latach 2018-2019 PAIH realizowała program „Promocja gospodarki w oparciu o polskie marki produktowe - *Marka Polskiej Gospodarki - Brand*” poddziałanie 3.3.2 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój przeznaczony dla przedsiębiorstw z sektora MŚP. Ministerstwo Rozwoju przygotowało listę 12 priorytetowych sektorów polskiej gospodarki, które mają największą szansę na globalny sukces. Za dziewięć z nich odpowiadała PAIH. Programy promocyjne dotyczyły: mebli, mody polskiej (wraz z biżuterią), jachtów i łodzi rekreacyjnych, kosmetyków, sprzętu medycznego, biotechnologii i farmacji, budowy i wykańczania budowli, maszyn i urządzeń, części samochodowych i lotniczych. Wskazała ponadto, że dobór przedsięwzięć był dokonywany m.in. z uwzględnieniem wyżej wymienionych branż, *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* oraz zapotrzebowania rynkowego. Ponadto ZBH w Kazachstanie przy wyborze promowanych branż kierowało się zaleceniami wydawanymi przez władze Kazachstanu odpowiedzialne za rozwój gospodarki. Zgodnie z postanowieniami Rządu Republiki Kazachstanu do priorytetowych sektorów należą: produkcja artykułów spożywczych; kompleks agro-przemysłowy; przemysł maszynowy, hutnictwo, w tym metali kolorowych, przemysł naftowy i petrochemia; agrochemia i chemikalia dla przemysłu; budownictwo; IT&ITC oraz logistyka.

Jak wyjaśniła Kierownik ZBH²⁶ po przygotowaniu wstępnych planów realizacji przedsięwzięć promocyjnych, każde z nich przed realizacją było omawiane z Kierownikiem Regionu w PAIH w zakresie: zainteresowania polskich firm, celowości jego realizacji, możliwości jego sfinansowania oraz zmieniających się priorytetów. W wyniku tej analizy nie wszystkie przedsięwzięcia zaproponowane przez ZBH zostały ostatecznie zrealizowane.

Natomiast realizacja przedsięwzięć obejmowała następujące etapy: przygotowanie planu promocji na kolejny rok, omówienie z Kierownikiem Regionu w PAIH celowości realizacji każdego przedsięwzięcia oraz możliwości sfinansowania, przygotowanie wniosków o sfinansowanie (WOS) dla wybranych przedsięwzięć (WOS zatwierdzane są przez poszczególne jednostki merytoryczne PAIH) ewentualnie wniosków delegacyjnych. Do każdego wniosku ZBH przeprowadzało rozeznanie rynku pod kątem pozyskania ofert od kontrahentów kazachstańskich, po zaakceptowaniu WOS przez PAIH (w zależności od procedury Prawa zamówień publicznych) rozpoczynał się proces przygotowania do przedsięwzięcia, gdy było to wymagane - uzgodnienie umów z kontrahentami kazachstańskimi z Departamentem Prawnym i Zamówień Publicznych PAIH oraz uzyskanie zgody na podpisanie takiej umowy, podpisanie umowy z kontrahentem kazachstańskim (w przypadku konieczności), realizacja przedsięwzięcia, rozliczenie przedsięwzięcia (przekazanie do centrali PAIH odpowiednich dokumentów księgowych ze stosownym opisem oraz przygotowanie sprawozdania).

Zachęty inwestycyjne ZBH otrzymywało z Departamentu Inwestycji PAIH, a później z Centrum Inwestycji Strategicznych w postaci gotowych prezentacji, z których ZBH korzystało podczas rozmów z potencjalnymi inwestorami lub lokalnymi podmiotami, które zwracały się do ZBH.

ZBH na 2018 r. zaplanowało udział w dziewięciu przedsięwzięciach, z czego: cztery zrealizowano, jedno zrealizowano w innej formule, tj. B2B dla polskich firm w ramach targów i z czterech zrezygnowano ze względu na brak zgody PAIH. Biuro w 2018 r. uczestniczyło w 11 wydarzeniach, w szczególności:

²⁵ Email z dnia 1 września 2021 r.

²⁶ Email ZBH z dnia 29 września 2021 r.

- Targach hutniczo-górnictwowych Mining Week Kazakhstan. ZBH przygotowało stoisko informacyjne (koszty przelotu i hotelu wyniosły 178,4 tys. KZT i 0,8 tys. EUR). Ze stoiska skorzystała 1 firma polska. Z własnym stoiskiem w targach wzięło udział 5 firm polskich, 2 firmy polskie odwiedziły targi. ZBH w Kazachstanie nawiązało kontakt ze wszystkimi polskimi i kazachstańskimi wystawcami, przekazując informacje o możliwościach prowadzenia biznesu w krajach, przedstawiono polską ofertę eksportową, w tym ofertę PAIH. Zorganizowane wydarzenie i osiągnięte wyniki były sprawozdawane w trybie kwartalnym do właściwego Ministerstwa.
- Polsko-Kazachstańskim Forum Gospodarczym w Astanie. ZBH wydatkowało ogółem 25,2 tys. EUR, 185,5 tys. KZT i 8,3 tys. zł, w szczególności na wynajem sali, obsługę kamer, tłumaczenia, bilety i hotel. Łącznie w Forum udział wzięło 25 firm polskich i 80 kazachstańskich. Na Forum ogłoszono otwarcie ZBH w Kazachstanie i przedstawiono główne zadania Biura. W ramach forum przeprowadzono spotkania B2B dla polskich firm, a także podpisano Memorandum o współpracy pomiędzy Polsko-Kazachstańską Izbą Przemysłowo-Handlową a Agencją ds. przyciągania inwestycji Obwodu Pawłodarskiego. Wydarzenie odbyło się przy aktywnym wsparciu Ambasady RP w Kazachstanie oraz z udziałem Ambasadora RP.

Na rok 2019 ZBH zaplanowało (ogólnie) zorganizowanie narodowych stoisk na targach w Kazachstanie (4-5 stoisk). Biuro zorganizowało i uczestniczyło w ośmiu przedsięwzięciach, tj. w szczególności:

- Misji gospodarczej polskich firm do Kazachstanu (Szymkent, Turkiestan, Astana). Ogółem wydatkowano na zorganizowanie misji, hotel i bilety lotnicze²⁷ 2 340,8 KZT i 4,9 tys. zł. W misji zorganizowanej przez ZBH wzięło udział siedem polskich firm. Program misji obejmował odwiedzenie trzech miast, w których organizowane były spotkania B2B. Firmy nawiązały nowe kontakty handlowe. Uczestnikom zaprezentowano możliwości współpracy handlowej między Kazachstanem a Polską oraz przedstawiono polską ofertę eksportową. W Szymkencie, przy współpracy z lokalnymi instytucjami biznesowymi zorganizowane zostało seminarium oraz spotkania dwustronne z potencjalnymi partnerami dla firm polskich. W Turkiestanie, ZBH w Kazachstanie wspólnie z akimatem (urząd wojewódzki) zorganizowało Polsko-Kazachstańskie Forum Gospodarcze „Turkistan: nowe możliwości inwestycyjne dla firm polskich”. Na zakończenie oficjalnej części forum pomiędzy PAIH a SPK „Turkistan” „TURKISTAN INVEST” podpisano memorandum o współpracy. Po części oficjalnej polscy przedsiębiorcy mieli możliwość przeprowadzić rozmowy z lokalnymi firmami, prezentując własne oferty. Forum w Turkiestanie odbywało się przy aktywnym wsparciu Ambasady RP w Kazachstanie oraz z udziałem Ambasadora RP.
- Wizycie polskiej oficjalnej delegacji w Kazachstanie (zarząd PAIH, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii RP²⁸) - udział w Astańskim Forum Ekonomicznym. Na organizację wizyty ZBH wydatkowało 1 210,2 tys. KZT w szczególności na wynajem sali, transport, zakup biletów na wydarzenia, opłatę za strefę VIP. W dniu 15 maja 2019 r. ZBH w Kazachstanie zorganizowało spotkanie oficjalnej polskiej delegacji z firmami polskimi oraz kazachstańskimi ściśle współpracującymi z Polską. W dniu 16 maja 2019 r. część delegacji udała się na posiedzenie plenarne

²⁷ Koszty hotelu i biletów dla kierownika Biura i BDM.

²⁸ Dalej: MPiT.

Astańskiego Forum Ekonomicznego z udziałem prezydenta Kazachstanu oraz pierwszego prezydenta Kazachstanu. Podsekretarz Stanu w MPiT wystąpił podczas panelu Cyber & Digital Security. Delegacja PAIH odbyła spotkania w Holdingu Narodowym BAITEREK oraz Międzynarodowym Centrum Finansowym Astana. Strony wymieniły się informacją o działalności reprezentowanych instytucji oraz uzgodniły dalszą współpracę poprzez ZBH. Przy aktywnym wsparciu Ambasady RP w Kazachstanie oraz z udziałem Ambasadora RP odbyło się spotkanie Podsekretarza Stanu w MPiT z Wiceministrem Spraw Zagranicznych Republiki Kazachstanu.

- Targach KAZCOMAK` 2019, gdzie PAIH przygotowała polskie stoisko narodowe. ZBH organizowało konferencję prasową poświęconą polskiej branży maszyn i urządzeń. Wydatkowano 0,6 tys. zł na bilet lotniczy dla kierownika Biura. Po konferencji polski ekspert oraz kierownik ZBH odbyli indywidualne rozmowy z zainteresowanymi osobami. W targach z własnym stoiskiem wzięło udział 9 firm polskich, odwiedziło targi trzy firmy polskie. Biuro nawiązało kontakt ze wszystkimi firmami, przekazując informację o możliwościach prowadzenia działalności w kraju.

ZBH na rok 2020 zaplanowało dziewięć działań promocyjnych, z których odwołano siedem, a dwa odbyły się w zmienionej formule (online). Ponadto Biuro wzięło udział w czterech przedsięwzięciach, tj. w misji gospodarczej, webinarium i dwóch konferencjach w formule online. Były to w szczególności:

- Wizyta prezesa firmy, który planował przejąć gospodarstwa rolne w Kazachstanie. Wydatkowano na hotel oraz bilet lotniczy dla kierownika ZBH kwotę 93,2 tys. KZT. ZBH udzielało wsparcia inwestorowi, który planował przejęcie gospodarstwa rolnego w Kazachstanie. Zorganizowano spotkania w organach rządowych i w gospodarstwach. W ramach spotkań z administracją regionu przedstawiono polską ofertę eksportową oraz ofertę PAIH. Podczas pobytu przedstawicieli inwestora ZBH towarzyszyło polskim przedsiębiorcom na wszystkich spotkaniach.
- Okrągły Stół na temat „Możliwości inwestycyjne Kazachstanu dla polskiego biznesu” – konferencja online (bezkosztowo). Konferencja odbyła się z udziałem przedstawicieli agencji rządowych i środowisk biznesowych obu krajów, w tym ZBH. Transmisja internetowa odbywała się za pośrednictwem portali informacyjnych „Rzeczpospolita” oraz PAP.
- Konferencja pt. "Aktywność inwestycyjna polskich przedsiębiorstw w Kazachstanie - uwarunkowania i perspektywy" – konferencja online (bezkosztowo). Wydarzenie poprzedzał projekt badawczy, aktywnie wspierany przez ZBH pod patronatem PAIH. Organizatorem wydarzenia był Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, a współorganizatorem ZBH. Kierownik Biura przedstawiła informacje o działalności Biura oraz o gospodarce kraju. Głównym celem projektu było przeprowadzenie badań i pogłębienie wiedzy dotyczącej czynników i efektów internacjonalizacji polskich przedsiębiorstw drogą kapitałową w Kazachstanie, w kontekście ich międzynarodowej konkurencyjności, a w szczególności rozpoznanie uwarunkowań i perspektyw rozwoju działalności przedsiębiorstw z polskim kapitałem. W wydarzeniu wzięli udział: Wiceminister Spraw Zagranicznych Kazachstanu, Ambasador RP w Kazachstanie, Radca Ambasady Republiki Kazachstanu w Warszawie, Poseł na Sejm RP, członek Polsko-Kazachstańskiej Grupy Parlamentarnej oraz firmy, które brały udział w badaniu.

Na 2021 r. ZBH zaplanowało 15 (w I półroczu – 10) przedsięwzięć promocji polskiej gospodarki. Do 30 czerwca 2021 r. siedem wydarzeń zostało odwołanych z powodu pandemii COVID-19, natomiast Biuro wzięło udział w trzech przedsięwzięciach, tj. w webinarium i dwóch zdalnych konferencjach (bezkosztowo). Były to w szczególności:

- Webinarium "Rynek rolno-spożywczy Republiki Kazachstanu: szanse dla polskich producentów" (bezkosztowo)²⁹. Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem wśród firm polskich. Na webinarium zarejestrowało się ponad 100 osób. W ramach wydarzenia ZBH opracowało raport dot. branży rolno-spożywczej Kazachstanu, który razem z prezentacją został przekazany do uczestników webinarium.

Kontrola celowa dziewięciu powyższych wydarzeń promocyjnych³⁰ (spośród 25 które się odbyły w latach 2018-2021 (do 30 czerwca) na łączną kwotę³¹ 165,4 tys. zł (53,4% ogółu wydatków na działalność promocyjną w latach 2018-2021 (I półrocze) 309,8 tys. zł³²) wykazała, że przedsięwzięcia te zostały prawidłowo rozliczone pod względem merytorycznym i finansowym. Przedsięwzięcia te wpisywały się w katalog zadań zawartych w art. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o wykonywaniu zadań z zakresu promocji polskiej gospodarki przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu Spółka Akcyjna³³.

Jak wyjaśniła Kierownik ZBH³⁴ działania promocyjne były odpowiedzią na zapotrzebowanie lokalnego rynku z uwzględnieniem analizy potencjału polskich oraz kazachstańskich branż oraz zgłoszeń eksportowych. ZBH stale monitoruje lokalny rynek, reaguje na zapotrzebowanie lokalnych branż i polskich przedsiębiorców oraz firm kazachstańskich, poszukujących partnerów z Polski. Działania były konsultowane z PAIH (przedsięwzięcie było omawiane z Kierownikiem Regionu i podejmowano decyzję o jego realizacji) a także z Ambasadą RP oraz innymi lokalnymi podmiotami i instytucjami.

W 2020 r. z powodu pandemii COVID-19 odwołano siedem zaplanowanych wydarzeń, m.in.: Misję gospodarczą (branża energetyczna, naftowa, górnicza), organizację stoiska narodowego na Targach kosmetycznych SuluExpo, Astańskie Forum Ekonomiczne, Targi KAZCOMAK` 2020. Dwa wydarzenia zostały zrealizowane w innej formule: Misję gospodarczą z udziałem samorządu i firm polskich (Pawłodar/Turkiestan/Szymkent) zrealizowano jako wizytę przedstawiciela inwestora w Kazachstanie, wydarzenie Seminarium – śniadanie biznesowe zrealizowano jako webinarium pt. „Współpraca gospodarcza z Kazachstanem. Przed, w trakcie i po COVID-19. Aspekty logistyczne i prawne” - wydarzenie dla firm polskich.

W 2021 r. z powodu pandemii COVID-19 odwołano sześć wydarzeń, były to: misja gospodarcza z udziałem samorządu i polskich firm (Kostanaj/Pawłodar), organizacja stoiska narodowego na Targach kosmetycznych SuluExpo, seminarium w ramach targów ULTTYQ ONIM, seminarium dla aktualnych i potencjalnych dystrybutorów

²⁹ Informacje o wydarzeniu oraz materiały zostały zamieszczone na stronie PAIH: https://www.paih.gov.pl/nawosci/?lang_id=16&year=2021&month=2&id_kategoria=wydarzenia&id_group=0.

³⁰ Do badania wybrano pięć wydarzeń o najwyższych poniesionych wydatkach promocyjnych w danym roku oraz 3 dodatkowe.

³¹ Kwoty wydatkowane na przedsięwzięcia zostały wyliczone przez kontrolera na podstawie Tabel A i B NBP kursów średnich walut (ostatnie notowanie w danym roku).

³² Zadania realizowane przez Biuro były finansowane z dotacji celowej, przy czym jedno zrealizowane w 2018 r. sfinansowano ze środków sponsora, na podstawie umowy z dnia 4 czerwca 2018 r. zawartej przez PAIH.

³³ Dz. U. z 2021 r., poz. 633 ze zm.

³⁴ Pismo z dnia 24 sierpnia 2021 r.

produktów RADWAG (producent elektronicznych wag laboratoryjnych i przemysłowych) w Azji Środkowej, Astańskie Forum Ekonomiczne oraz Targi górnicze Mining Week Kazachstan. Trzy wydarzenia zostały zrealizowane w innej formule, tj. seminarium organizowane wspólnie z Uniwersytetem im. Mikołaja Kopernika w Toruniu zorganizowano w formule online, Webinar – inwestycyjny klimat w Kazachstanie zorganizowano jako konferencję online pt. „Kazachstan – brama do Euroazji. 30 lat Niepodległości”, śniadanie biznesowe zorganizowano, jako konferencję online pt. „Historia sukcesu? 30-lecie kazachskiej państwowości i wyzwania na przyszłość”.

ZBH sporządzało i przekazywało do PAIH zgodnie z instrukcją do raportowania CRM dla raportu MR (oraz innymi instrukcjami dotyczącymi raportowania) sprawozdania dotyczące danych zawartych w Raportach kwartalnych i rocznych. Od początku 2020 roku wskazane wartości są zbierane i uzgadniane za pośrednictwem aplikacji CRM. Po każdym zakończonym kwartale następuje proces uzgodnienia i weryfikacji.

Podczas realizacji przedsięwzięć Biuro współpracowało z lokalnymi instytucjami i organami państwowymi, takimi jak: Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości DAMU, Holding Baiterek (odpowiednik PFR), Międzynarodowe Centrum Finansowe Astana, Astana Hub, Urzędy miast, Ministerstwa, izby branżowe, lokalne media, podmioty zajmujące się organizacją wydarzeń, firmy logistyczne i inne. Zakres współpracy dotyczył w szczególności: organizacji spotkań B2B, B2G, misji handlowych oraz wydarzeń promocyjnych, wymiany informacji nt. projektów, w tym inwestycyjnych.

ZBH współpracowało również z Ambasadą Republiki Kazachstanu w Warszawie oraz Ambasadą RP w Kazachstanie. W latach 2018-2019 współpraca z Ambasadą RP nie była sformalizowana. Kierownik Biura wyjaśniła³⁵, że wspólne działania były omawiane i koordynowane na bieżąco, a 8 października 2020 r. zostało podpisane Porozumienie między Ministerstwem Spraw Zagranicznych a PAIH w sprawie współpracy w realizacji zadań z zakresu promocji polskiej gospodarki za granicą. W dniu 15 grudnia 2021 r. na spotkaniu roboczym z Ambasadą RP i przedstawicielami PAIH oraz ZBH omówiono model wzajemnej współpracy.

Ambasada RP wspierała Biuro w zakresie: interwencji w lokalnych instytucjach i firmach na wniosek firm polskich, które zwracają się z prośbą o udzielenie wsparcia do ZBH, udziału Ambasadora RP w wydarzeniach organizowanych przez Biuro, zaproszeniu lokalnych organów państwowych (kanałami dyplomatycznymi) do udziału w wydarzeniach organizowanych przez ZBH, przekazywania do ZBH informacji rynkowych i dotyczących lokalnych projektów otrzymanych przez Ambasadę RP, wspólnej wizytacji targów i udziału w innych promocyjnych wydarzeniach. Ponadto podczas stanu pandemii COVID-19, w związku z koniecznością sprawdzania celowości wjazdu firm kazachstańskich do Polski podczas ich ubiegania się o wizę - ZBH, na prośbę Ambasady RP dokonywało weryfikacji firm lokalnych.

W okresie objętym kontrolą Biuro poza opisanymi wydarzeniami organizowało spotkania B2B oraz B2G³⁶, a także uczestniczyło w spotkaniach, konferencjach, seminariach, misjach gospodarczych, posiedzeniach, podcastach aktywnie promując polską gospodarkę. ZBH organizowało i uczestniczyło w latach 2018-2021 (I półrocze) w odpowiednio: 15, 31, 17 i 20 tego typu wydarzeniach (bezkosztowo).

Biuro w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą przygotowało odpowiednio: 38, 22, 34 i siedem materiałów dotyczących gospodarki Kazachstanu (bezkosztowo).

³⁵ Pismo z dnia 24 sierpnia 2021 r.

³⁶ Wymiana informacji drogą elektroniczną pomiędzy podmiotem gospodarczym a administracją publiczną (ang. *Business to Government* lub *Business To Administration*).

Były to m.in. raporty branżowe poświęcone głównie priorytetowym sektorom gospodarki Kazachstanu oraz obszarom, w których polskie firmy mają potencjał. Opracowania były udostępniane m.in. w odpowiedzi na zapytania polskich firm. ZBH przygotowało i na bieżąco aktualizowało następujące informacje: alert rynkowy, charakterystyka rynku, informacje podatkowe. Informacje te zawarte były w materiałach takich jak m.in.: Analiza: rynku budowlanego oraz materiałów budowlanych, rynku spożywczego, sektora naftowego, rynku motoryzacyjnego, rynku gazu, rynku nawozów, rynku mebli, sektora rolnego, rynku odnawialnych źródeł energii w Kazachstanie, materiały dotyczące przeglądu prasy w Kazachstanie, aktualnej sytuacji gospodarczej i epidemicznej, materiały z informacjami o aktualnych trendach i priorytetach w gospodarce Kazachstanu. Materiały te były publikowane na stronach internetowych PAIH i ZBH.

Biuro opracowało dwa materiały, na które wydatkowało odpowiednio 0,8 tys. EUR i 5,7 tys. USD, były to: artykuł promocyjny o polskiej gospodarce oraz PAIH (został opublikowany w grudniowym numerze kazachstańskiego czasopisma BusinessLife Magazine) oraz materiał zawierający: Przegląd rynku – sektor budowlany w Kazachstanie; Przegląd rynku – branża maszynowa w Kazachstanie; Przegląd rynku – branża IT&ITC w Kazachstanie (na potrzeby PAIH EXPO 2018 – I Forum Wsparcia Polskiego Biznesu za Granicą).

Do czerwca 2020 r. ZBH na podstronie poświęconej Kazachstanowi³⁷, będącej częścią Portalu Promocji Eksportu³⁸, publikowało informacje m.in. o aktualnej sytuacji rynkowej, planowanych imprezach i przygotowanych analizach rynku. Kierownik ZBH wyjaśniła³⁹, że operator Portalu Promocji Eksportu w czerwcu 2020 r. zablokował ZBH funkcję administratora, która obejmowała możliwość modyfikowania danych i zamieszczania informacji. Biuro nadal przygotowuje raporty branżowe i udostępnia je w odpowiedziach na zapytania polskich firm. Aktualne informacje dotyczące Kazachstanu umieszczane są także na stronie internetowej PAIH⁴⁰.

Dodatkowo na początku każdego miesiąca ZBH opracowywało newsletter zawierający najważniejsze informacje rynkowe z prasy lokalnej oraz stworzyło listę mailingową firm zainteresowanych otrzymywaniem newsletteru. Informacje te zamieszczane były w sieciach społecznościowych ZBH. Jak wyjaśniła⁴¹ Kierownik Biura przekazywane informacje cieszą się dużym zainteresowaniem wśród firm polskich.

Biuro stworzyło na własne potrzeby bazę danych polskich oraz kazachstańskich firm, w podziale na branże. Dane dotyczące poszczególnych firm są udostępniane na prośbę Ambasady RP, w ramach bieżącej współpracy. Biuro wykorzystywało swoją bazę m.in. podczas targów branżowych w celu zaprezentowania polskiej oferty eksportowej i poszczególnych firm zainteresowanych wejściem na rynek kazachstański. Polskie firmy będące ww. bazie otrzymują na bieżąco aktualne materiały rynkowe (raporty branżowe).

Jak wyjaśniła Kierownik Biura⁴² dla przedsięwzięć promocyjnych nie były wyznaczane cele na poziomie ZBH. Po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia ZBH w porozumieniu z Country Managerem/Kierownikiem Regionu dokonywało jego oceny – np. ocena długości i skuteczności kampanii promującej dane wydarzenie.

³⁷ <https://kazakhstan.trade.gov.pl>

³⁸ <https://www.trade.gov.pl/> Portal uruchomiony we wrześniu 2015 r., utworzony w wyniku połączenia trzech portali: www.trade.gov.pl, www.coie.gov.pl oraz www.eksporter.gov.pl. W założeniach miał być źródłem informacji o wszystkich punktach kontaktowych dotyczących promocji gospodarczej.

³⁹ Pismo z dnia 6 września 2021 r.

⁴⁰ <https://www.paih.gov.pl/rvni zagraniczne/azia centralna/Kazachstan>

⁴¹ Pismo z dnia 6 września 2021 r.

⁴² Pismo z dnia 24 sierpnia 2021 r.

Wskaźniki realizacji wykonania umowy dotacyjnej⁴³ są wyznaczone dla PAIH (czyli dla wszystkich ZBH) i dotyczą m.in. liczby uczestników wydarzeń czy liczby zorganizowanych przedsięwzięć promocyjnych, których celem była promocja Polski, polskiej gospodarki oraz polskich branż. Dane takie były przekazywane przez ZBH do PAIH w sprawozdaniach kwartalnych.

W 2018 r. Biuro obsłużyło 432 polskich i 44 zagranicznych firm, w 2019 r. odpowiednio 474 i 186, w 2020 r. 449 i 106 oraz w I półroczu 2021 r. 199 firm polskich i 76 zagranicznych. Na tle innych Biur, w oparciu o dane wykazywane w sprawozdaniach składanych do PAIH dotyczących podejmowanych działań, ZBH w Nur-Sułtanie sytuowało się w czołówce Biur w swoim regionie.

Informacje o planowanych przedsięwzięciach promocyjnych oraz o warunkach uczestnictwa w nich były publikowane na stronie PAIH oraz ZBH w Kazachstanie, w oficjalnych mediach społecznościowych PAIH (Twitter, LinkedIn, Facebook) oraz rozpowszechnienie wśród firm z bazy ZBH, polskich instytucji, na stronie Ambasady Republiki Kazachstanu i PAP, z odpowiednim wyprzedzeniem.

Kontrola NIK wykazała, że wszystkie przedsięwzięcia promocyjne (z wyjątkiem odwołanych w związku z pandemią COVID-19 lub innych przyczyn) zostały zorganizowane zgodnie z założeniami.

Kierownik ZBH wyjaśniła⁴⁴, że w okresie działalności ZBH w Kazachstanie nie miała miejsce żadna sytuacja, w której posiadanie statusu dyplomatycznego ułatwiłoby pracę w obszarze promocji gospodarczej Polski. Wszystkie sprawy, wymagające wykorzystania drogi dyplomatycznej rozwiązywane były i są z udziałem Ambasady RP w Nur-Sułtan (wysyłanie not kanałami dyplomatycznymi przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Kazachstanu, głównie dotyczących wizyt przedstawicieli rządowych z Polski do Kazachstanu.). W sprawach biznesowych ZBH nie zetknęło się z potrzebą posiadania statusu dyplomatycznego. Ponadto wskazała, że nawet gdyby ZBH posiadało status placówki dyplomatycznej, tylko Ambasada zachowuje prawo do wystosowywania not. Tak było również w przypadku Wydziałów Promocji Handlu i Inwestycji, które posiadając status dyplomatyczny nie mogły samodzielnie wystosować notę i zwracały się z takimi prośbami do Ambasady RP”.

NIK zauważyła, że nie ustalono celów, jakie mają być osiągnięte w wyniku podejmowanych działań promocyjnych. Za cel danego działania nie może bowiem być uznana promocja lub sam fakt wzięcia w nim udziału. Przyjęte cele powinny być precyzyjne, mierzalne, osiągalne, istotne i określone w czasie. Na poziomie ZBH również nie ustalono mierników realizacji zadań, których stopień realizacji mógłby stanowić podstawę do podejmowania przyszłych decyzji i właściwego planowania przyszłych przedsięwzięć. Zastosowano jedynie mierniki produktu (wzięcie udziału w wydarzeniu) lub ilościowe (liczba uczestników wydarzenia), bez próby określenia jakichkolwiek mierników jakościowych (oddziaływanie, rezultatu), którym powinno się przypisywać większą wagę.

(akta kontroli str. 6-118)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez ZBH działań z zakresu promocji polskiej gospodarki. Biuro prawidłowo pod względem merytorycznym

⁴³ W latach 2018-2020 minister właściwy do spraw gospodarki corocznie udzielał PAIH dotacji celowej na realizację zadań określonych w art. 2 ustawy o PAIH. Do czasu zakończenia czynności kontrolnych w ZBH minister nie udzielił doacji celowej na realizację tych zadań w 2021 r.

⁴⁴ Pismo z dnia 6 września 2021 r.

i finansowym rozliczało środki otrzymane z PAIH na realizację poszczególnych przedsięwzięć. NIK zauważa, że brak uregulowanego procedurą wewnętrzną systemu planowania i raportowania wyników realizacji zadań w zakresie promocji gospodarczej Polski uniemożliwia jednoznaczną ocenę działań ZBH w zakresie planowania i sprawozdawczości w tym zakresie. Ponadto należy wskazać, że nie stworzono narzędzi do oceny uzyskanych rezultatów i korzyści realizowanych działań. ZBH powinno więc podjąć działania zmierzające do określenia celów oraz wypracowania wskaźników rezultatu i oddziaływania, które pozwolą sprawdzać, czy podejmowane działania promocyjne są skuteczne.

IV. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 26 listopada 2021 r.

Kontroler
Lidia Różycka
Doradca ekonomiczny

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora
z up. p.o. Wicedyrektora
Michał Wilkowicz

/-/